

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

THE FORMATIVE LEADERSHIP OF THE ADMINISTRATORS IN SCHOOL
UNDER LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วีนาศุทธิโพธิ*

Wina Suthipo

จักรกฤษณ์ โปดาดล**

Jakkrit Podapol

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการทำงาน และวุฒิการศึกษาของครู ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,356 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 203 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติอ้างอิง ใช้สถิติการทดสอบค่าที่ T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Fisher's Least-Significant Different)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

2. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

** อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

ระดับ 0.01 จำนวนสองด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลยเขต 2

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the level of the formative leadership of the administrators in school, and 2) To compare the level of the formative leadership of the administrators in school according to opinions of teachers in the schools under Loei Primary Educational Service Area 2, classified by size of school , working experience , and the Education level. In academic year, 2016 there were 1356 teachers, the population teachers who were working in basic educational school under Loei Primary Educational Service Area 2. The sample of this research was total 302 teachers, and the size of the sample was determined by the table of Krejcie and Morgan. The instrument of the research used to collect data was the 5 rating-scale questionnaire with the reliability of 0.99. The descriptive statistics used to analyze the data were comprised of frequency, percentage, mean, standard deviation. However, Inferential Statistics was the t-test and the one-way analysis of variance (ANOVA). The paired differences were found by using Fisher's Least-Significant Different method will be applied. The research were found as follows:

1. The level of the formative leadership of the administrators in school under LOEI Primary Educational Service Area 2 was at a much level in overall and each aspect. Having considered each aspect, it was found that the highest mean is Vision and the lowest mean is Creative thinking

2. The comparison of the formative leadership of the administrators in school under LOEI Primary Educational Service Area 2 according to the opinions of the teachers, classified by the size of school. Overall, there were no differences. When considering each aspects, it was found that there were statistically significant two aspects differences at 0.01 level: creative thinking and individual consideration classified by working experience. Overall and each aspect, there were no difference and classified by the teacher's qualifications. Overall, there were statistically differences at .05 level by the teachers who had a higher educational qualifications, the bachelor degree had higher level of opinion toward the formative leadership of the school administrators rather than teachers with bachelor degree.

Keywords: Creative leadership, Administrators in School, Loei primary educational service area office 2

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกได้มีการเปลี่ยนแปลงจากยุคอุตสาหกรรมเข้าสู่ยุคสารสนเทศ (Information age) สังคมแห่งโลกอนาคตแข่งขันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ใช้ความรู้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและใช้ นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน จากข้อมูลของสำนักสถิติแรงงานสหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics U.S.) วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์¹ กล่าวว่า สัญญาประชาคมยุคใหม่ต่างจากยุคที่ผ่านมา กล่าวคือ คนที่มีความรู้ มีทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้เท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” จะช่วยให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น ทักษะแห่งศตวรรษใหม่จึงเป็นใบเบิกทางสู่การเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจ ส่วนคนที่ปราศจากทักษะดังกล่าวก็ต้องจมปลักอยู่กับงานที่มีทักษะน้อยและค่าจ้างต่ำ ความเชี่ยวชาญในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับพลเมืองในยุคปัจจุบัน²

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศได้นั้น หลักสำคัญก็คือการศึกษา เพราะการศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ เราจำเป็นต้องยกระดับประชากรของเราให้ได้มาตรฐานสากล สิ่งแรกที่ริเริ่มพัฒนาคนรุ่นใหม่ คือ ศักยภาพที่เป็นสากล (Global Competency) รัฐบาลจึงต้องปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนาประเทศจากที่เคยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาคนแทนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน การพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคนทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต³ การศึกษาต้องเดินหน้าสู่การสร้าง การพัฒนา เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 อันเป็นผลมาจากการปฏิวัติด้านดิจิทัล (Digital Revolution) และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่ทำให้โลกทั้งโลกเชื่อมโยงและสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องสร้างและพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มี

¹ วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21, แปลจาก 21st century skills: Rethinking How Students Learn, จากเว็บไซต์ <http://openworlds.in.th/books/21st-century-skills/>

² แพรดาว สนองฝัน, ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3, *Journal of Education* ปีที่ 37 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2557), หน้า 42-48

³ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559*, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

ความสามารถ มีทักษะ ความถนัด ความชำนาญพร้อมจะขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น⁴

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ⁵ มาตรา 4 “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา และหมวด 1 (มาตรา 6) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น สถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์กรให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องของการสอนและการเรียนรู้เป็นหลัก เป้าหมายสุดท้าย (Ultimate goal) ของโรงเรียนก็คือการเรียนรู้ของนักเรียน (Student learning) โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนจึงเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) มากกว่าองค์กรประเภทใดๆ เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำหรับขยายความรู้ความสามารถได้อย่างสร้างสรรค์ (Expand capacities to create) และประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง⁶

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาหลายประการที่ส่งผลการบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ มากน้อยเพียงใด ทั้งปัจจัยด้านการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จะต้องแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาในอดีต คุณลักษณะตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจบริหารจัดการ ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป สำนักงานปฏิรูปการศึกษา⁷ กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ และเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ใช้นวัตกรรมทางการบริหารได้ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาด้านมาตรฐานการปฏิบัติตนของ

⁴ สำนักงานรัฐมนตรี, ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 212/2556 8 นโยบายการศึกษา “จุดเด่น ฉายแสง”, สืบค้นจากเว็บไซต์ <http://www.moe.go.th/websm/2013/jul/212.html>

⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559), กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

⁶ Hoy, W.K.& Miskel, C.G., **Educational administration: Theory, research, and Practice.** 8th ed, (New York: Mc Graw-Hill, 2008)

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549), (กรุงเทพมหานคร: พรึกหวาน, 2545)

ผู้บริหารสถานศึกษา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น อย่างสร้างสรรค์⁸

ในปัจจุบันองค์กรหรือชุมชนต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน และมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ผู้นำในยุคนี้ต้องเผชิญกับความท้าทายในทุกด้าน อาทิ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การก่อกำเนิดของกฎระเบียบใหม่ๆ ทั้งในระดับองค์กร ชุมชน สังคม และระดับโลก การเกิดความกลมกลืนของแนวคิด และกระบวนการทางสังคมต่างๆ การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการธุรกิจ รวมทั้งความไม่แน่นอนทางด้านเศรษฐกิจ ความท้าทายเหล่านี้ดูเหมือนว่าเราจะไม่สามารถก้าวผ่านไปได้ ถ้ายังใช้ทักษะการบริหารจัดการแบบเดิมๆ ในภาวะเช่นนี้ สมรรถนะของผู้นำที่เรียกว่า “ผู้นำเชิงสร้างสรรค์” เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้รอดพ้น และได้รับชัยชนะเหนือสภาพแวดล้อมที่ปรับเปลี่ยนอย่างรุนแรงดังกล่าว⁹

ดังนั้น ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ถือว่าเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีวิสัยทัศน์ว่า “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ ดิดอันดับหนึ่งในสิบของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับสากล” ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวจะเป็นจริงได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน ด้วยการพัฒนาภาวะผู้นำ เช่น ภาวะผู้นำทีม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำทางการศึกษา และที่สำคัญคือภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ปี (2559-2562) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด โดยมีการจัดโครงการเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้พร้อมต่อการเป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับสากล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ว่ามี ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับใด อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา และส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งผลให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับสากล

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

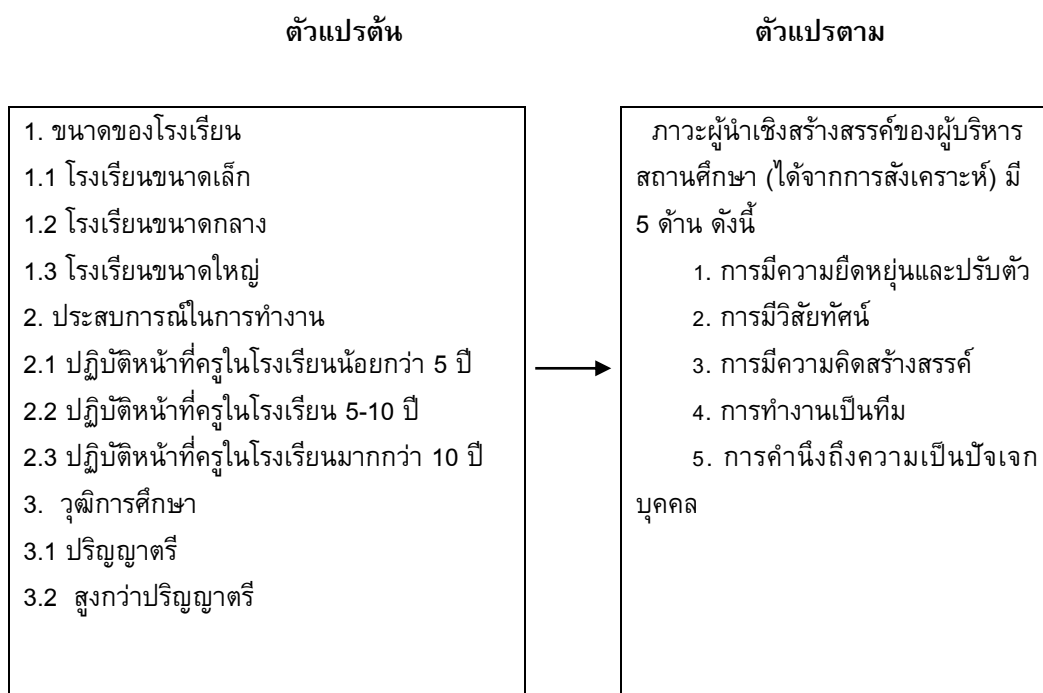
1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล, 2552, จากเว็บไซต์

http://www.onec.go.th/cms/admin/admin_book/Content/uploaded/url/1030-file.pdf

⁹ สมศักดิ์ กิจธนาวัฒน์, การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม โดยใช้หลักการจัดกิจกรรมตามแนวมนุษยนิยมและการเพิ่มพลังศักยภาพบุคคลของแพทนี่ ร็อบบิ้นส์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์, 2545)

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาของครู

ภาพประกอบที่ 1: แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,356 คน (แบบแสดงที่ตั้งและปริมาณงานของสถานศึกษา ประกอบการวางแผนอัตรากำลังครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 302 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน¹⁰ และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ยึดตามขนาดโรงเรียน

¹⁰ประยูร อาษานาม, คู่มือการวิจัยทางการศึกษา. (ขอนแก่น: โครงการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการ วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ, 2550)

หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1: แบบแสดงที่ตั้งและปริมาณงานของสถานศึกษาประกอบการวางแผนอัตรากำลังครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2559 เมื่อวันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2560

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	446	100
ขนาดกลาง	797	177
ขนาดใหญ่	113	25
รวม	1356	302

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับขนาดของสถานศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.99

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย (วิทยาเขตศรีล้านช้าง) เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนต่างๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการส่งด้วยตนเอง และได้นัดเข้าไปรับในสัปดาห์ถัดมา โดยได้ทำการขอเบอร์โทรศัพท์ของผู้ประสานงานไว้คอยสอบถามการส่งแบบสอบถามกลับ ว่าสะดวกให้ไปรับแบบสอบถามได้ในช่วงเวลาใด และที่ไหนได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด จำนวน 294 ฉบับ จากจำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.35

3) นำแบบสอบถาม จำนวน 294 ที่รวบรวมมาได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งปรากฏว่ามีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 284 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.04 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2) ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปตามลำดับ ดังนี้ การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการทำงาน และวุฒิการศึกษา ใช้ข้อมูลวิเคราะห์จากข้อ 2. ลำดับการวิเคราะห์ดังนี้ วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพในการทำงาน โดยใช้สถิติการทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Fisher's Least-Significant Different) วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติพื้นฐานได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 0.6-1.0 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

3.1) ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน และมีประสิทธิภาพในการสอนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน โดยใช้สถิติการทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Fisher's Least-Significant Different)

3.2) ครูผู้สอนที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1: แสดงผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1 การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.03	0.77	มาก
2 การมีวิสัยทัศน์	4.10	0.72	มาก
3 การมีความคิดสร้างสรรค์	3.96	0.79	มาก
4 การทำงานเป็นทีม	4.06	0.80	มาก
5 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.00	0.82	มาก
รวม	4.01	0.76	มาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน สองด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2: ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามตามแปรขนาดโรงเรียน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	10.94	5.47	9.70	0.000
	ภายในกลุ่ม	281	158.34	0.56		
	รวม	283	167.28			
2. การมีวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2	3.03	1.51	2.92	0.055
	ภายในกลุ่ม	281	145.41	0.52		
	รวม	283	148.43			
3. การมีความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2	6.94	3.47	5.81**	0.003
	ภายในกลุ่ม	281	168.05	0.60		
	รวม	283	174.99			
4. การทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.91	4.96	8.12	0.000
	ภายในกลุ่ม	281	171.45	0.61		

	รวม	283	181.36			
5. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	9.96	4.98	7.68**	0.001
	ภายในกลุ่ม	281	182.29	0.65		
	รวม	283	192.25			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	10.39	5.19	9.58	0.000
	ภายในกลุ่ม	281	152.38	0.54		
	รวม	283	162.76			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3: ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	2.19	1.10	1.84	0.160
	ภายในกลุ่ม	281	167.08	0.59		
	รวม	283	169.28			
2. การมีวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.65	0.82	1.58	0.208
	ภายในกลุ่ม	281	146.78	0.52		
	รวม	283	148.43			
3. การมีความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.32	1.16	1.89	0.153
	ภายในกลุ่ม	281	172.67	0.61		
	รวม	283	174.99			
4. การทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.99	0.99	1.56	0.212

	ภายในกลุ่ม	281	179.37	0.64		
	รวม	283	181.36			
5. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	2.90	1.45	2.15	0.118
	ภายในกลุ่ม	281	189.35	0.67		
	รวม	283	192.25			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.47	1.23	2.16	0.117
	ภายในกลุ่ม	281	160.29	0.57		
	รวม	283	162.76			

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวนสองด้าน ได้แก่ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4: ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์		วุฒิการศึกษา				t	Sig
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	3.98	0.78	4.27	0.72	2.38*	0.02
2	การมีวิสัยทัศน์	4.08	0.74	4.15	0.66	0.62	0.54
3	การมีความคิดสร้างสรรค์	3.93	0.80	4.09	0.70	1.31	0.19
4	การทำงานเป็นทีม	4.03	0.81	4.22	0.72	1.55	0.12
5	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.95	0.84	4.22	0.74	2.13*	0.03
	รวม	3.96	0.77	4.24	0.68	2.37*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาก็ได้มีกระบวนการคัดเลือก และได้พัฒนาในด้านต่างๆ อีกทั้งเมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารแล้วทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้มีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่ และยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ประการ อันได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 มีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสายตาคณาจารย์ที่แสดงว่าเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทั้งในภาพรวม และ รายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อำนาจ อ้อมนอก¹¹ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกุดหมากไฟ – อุบมุง อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกุดหมากไฟ – อุบมุง อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง¹² ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านการดำเนินงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

2. เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพในการทำงาน และวุฒิ การศึกษา ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาก็ได้มี

¹¹ อำนาจ อ้อมนอก, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกุดหมากไฟ-อุบมุง อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี, (อุดรธานี: ม.ป.ท., 2558)

¹² สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30, วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน-มิถุนายน 2556)

กระบวนการคัดเลือก และได้พัฒนาในด้านต่างๆ อีกทั้งเมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารแล้วทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้มีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ตามกลยุทธ์ เป้าประสงค์ และพันธกิจทุกขนาดโรงเรียน โดยใช้หลักการบริหารการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ (Decentralization) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management: RBM) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) และความเป็นกัลยาณมิตร (Qualities of a Good Friend) จึงส่งผลให้ครูผู้สอนที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา ชนาฤทธิ์¹³ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 จำแนกตามสถานภาพในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศิลลา¹⁴ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวนสองด้าน

2.2 เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันเป็นโลกไร้พรมแดน เป็นโลกแห่งการติดต่อสื่อสาร เป็นโลกแห่งการเรียนรู้ อยู่ที่ไหนก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ รวดเร็วฉับไว ทันต่อข่าวสารทั่วโลก จึงทำให้เกิดการศึกษาเรียนรู้ในชีวิตประจำวันได้ทุกที่ทุกเวลา ด้วยระบบอินเทอร์เน็ตครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยก็สามารถที่จะหาความรู้เพิ่มเติมได้เพียงปลายนิ้วสัมผัสก็สามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แล้ว อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเองก็สนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมตามความสนใจและความถนัดของทุกๆ คน ประสบการณ์ที่ต่างกันของครูผู้สอนจึงไม่ส่งผลให้ระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา ชนาฤทธิ์¹⁵ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 จำแนกตามสถานภาพในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษพล อัม

¹³ นัยนา ชนาฤทธิ์, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5, (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

¹⁴ กาญจนา ศิลลา, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน, (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556)

¹⁵ อังอิงแล้ว, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5, (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

ระนันท์¹⁶ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่
วังก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่วังก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
านครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การ
ปฏิบัติงาน พบว่า เพศชาย และเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่ต่างกัน กลุ่มอายุต่างกันมีระดับ
ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่ต่างกัน ประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่
ต่างกัน ส่วนกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาระดับปริญญาโทมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์มากกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับความคิดเห็นต่อ
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนสามด้าน ได้แก่ การมี
วิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม และ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ส่วนด้าน การมีความยืดหยุ่นและ
ปรับตัวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า
ปริญญาตรีนั้นในระหว่างเรียนได้มีกระบวนการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้เฉพาะด้านได้อย่างตรงจุด
เพราะมีคณาจารย์ผู้ทรงความรู้คอยให้คำชี้แนะอยู่ตลอดเวลา จึงได้รับความรู้ทั้งจากการศึกษาของตนเอง และ
จากการมอบให้ของคณาจารย์ อีกทั้งในระหว่างการศึกษา ก็ได้รับการสอนให้มีการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์
มากกว่าปริญญาตรี จึงทำให้ระดับความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษพล อัม
ระนันท์¹⁷ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่
วังก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่วังก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
านครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การ
ปฏิบัติงาน พบว่า เพศชาย และเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่ต่างกัน กลุ่มอายุต่างกันมีระดับ
ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่ต่างกัน ประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่
ต่างกัน ส่วนกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาระดับปริญญาโทมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์มากกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ เนตรศ บุญช่วย¹⁸ ที่ได้ศึกษาเรื่อง แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า โมเดลองค์ประกอบแผนกล
ยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์

¹⁶ กฤษพล อัมระนันท์, การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในอำเภอแม่วังก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2559)

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, บทคัดย่อ

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, บทคัดย่อ

เปรียบเทียบพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษารางวัลครูสภาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารรางวัลครูสภามีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 เพื่อยกระดับประสิทธิภาพต่อองค์กร

2) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะด้านความคิดสร้างสรรค์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กฤษพล อัมระนันท์, การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในอำเภอแม่वंศ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2559

กาญจนา ศิลา, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556

นัยนา ชนาฤทธิ์, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5, ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประยูร อาษานาม, คู่มือการวิจัยทางการศึกษา. ขอนแก่น: โครงการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการ วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ, 2550)

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561)

- แพรวดาว สนองพันธ์, ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 3, **Journal of Education** ปีที่ 37 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2557),
หน้า 42-48
- วราพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**, แปล
จาก 21st century skills: Rethinking How Students Learn, จากเว็บไซต์
<http://openworlds.in.th/books/21st-century-skills/>
- สมศักดิ์ กิจนาวัฒน์, **การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้ประกอบการ
ธุรกิจขนาดย่อม โดยใช้หลักการจัดกิจกรรมตามแนวมนุษยนิยมและการเพิ่มพลังศักยภาพ
บุคคลของแนโทนี ร็อบบิโนส์**, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์, 2545
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549)**,
(กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน, 2545)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)**,
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.
2555-2559**, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555)
- สำนักงานรัฐมนตรี, **ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 212/2556 8 นโยบายการศึกษา “จตุรนต์ ฉายแสง”**, สืบค้น
จากเว็บไซต์ <http://www.moe.go.th/websm/2013/jul/212.html>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล, 2552**, จากเว็บไซต์
http://www.onec.go.th/cms/admin/admin_book/Content/uploaded/url/1030-file.pdf
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30, วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัย
บัณฑิตศึกษา, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน-มิถุนายน 2556)**
- อำนาจ อ้อมนอก, **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกุดหมาก
ไฟ-อุบมุง อำเภอนองวัวซอ จังหวัดอุตรดิตถ์**, (อุตรดิตถ์: ม.ป.ท, 2558)
- Hoy, W.K.& Miskel, C.G., **Educational administration: Theory, research, and Practice.** 8th ed, (New
York: Mc Graw-Hill, 2008)